

Projektrapport Säkra skolvägar

Svalövs kommun
2023

Medverkande

Framtagen av

Matilda Sandqvist

Projektgrupp

Matilda Sandqvist, trafikplanerare

Emil Bernhardsson, gatuchef (Kommunservice)

Ann-Louise Svensson, skolskjutssamordnare (Sektor utbildning)

Styrgrupp

Mattias Wiman, teknisk chef (Svalövs Kommunservice)

Henrik Danred, fastighetsförvaltningschef (Svalövs Samhällslokaler)

Robin Wiklöf, kontorschef (Sektor utbildning)

Antagen av samhällsbyggnadsnämnden 2023-09-20

Diarienummer: SBN 267-2017

► Innehållsförteckning

Inledning	1
Syfte och mål	
Avgränsning	
Projektgenomförande	
Nuläge	2
Infrastrukturen	
Trafikmiljön kring skolan	
Skolskjuts	
Dialog	4
Dialogmötena	
Webbundersökningen	
Riktlinjer	9
Riktlinjer för säkra och trygga gång- och cykelbanor	
Riktlinjer för en säker och trygg trafikmiljö vid skolan	
Åtgärder	10
Årliga åtgärder för drift och underhåll	
Övergripande åtgärder för utveckling av infrastrukturen	
Förslag på åtgärder för skolfastigheten	
Förslag på åtgärder för skolskjuts	
Förslag på åtgärder för utbildning och beteendeförändring för elever	
Utpekade skolvägar	14
Bilaga 1: PM Säkra skolvägar i Svalöv av AFRY	
Bilaga 2: Åtgärdsplan för respektive tätort	

► Inledning

Elever som bor i kommunens tätorter har gång- och cykelavstånd till skolan men måste då korsa flera vägar och elever boende på landsbygden kan behöva vänta på bussen längs med trafikerade vägar med höga hastigheter. Det är därför viktigt att se över att de skolvägar som eleverna använder faktiskt är trafiksäkra. Projektets ambition är att skolvägar studeras och utreds så att vi säkerställer en trygg miljö för eleverna på vägen till och från skolan.

Enligt den senaste resvaneundersökningen som gjordes 2018 av Region Skåne var det i Svalövs kommun endast 8 procent som gick med sina barn till skolan och fritidsaktiviteter, mindre än 1 procent som cyklade med sina barn och endast 4 procent åkte kollektivtrafik tillsammans. Däremot visade undersökningen att för de resor som är kortare än fem kilometer väljer 23 procent att gå med sina barn till skolan eller fritidsaktiviteter. Det finns dock möjligheter att få fler elever och föräldrar att välja att gå eller cykla till skolan men då krävs det att kommunen gör åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten, öka kunskapen om trafik samt uppmana till en beteendeförändring.

Genom att förbättra förutsättningarna för en trygg och säker skolväg för gående och cyklister kan kommunen bidra till en bättre hälsa hos barn och unga samt en bättre närmiljö med mindre utsläpp. Med att tidigt utveckla vanor för att resa med de aktiva transporterna (gå, cykla eller resa kollektivt) för barn och unga skapar vi ett beteende som kommer fortsätta även in i vuxen ålder. Det är vuxnas attityd om hållbart resande och trafiksäkerhet som smittar av sig på barnen. Alltså är det viktigt att vi ger barnen rätt förutsättningar för att leva ett hållbart och hälsosamt liv.

Syfte och mål

Projektets syfte

Att förbättra och säkerställa en trygg och säker skolväg för gående elever, cyklade elever och elever som får skolskjuts samt en säker och trygg trafikmiljö runt skolorna.

Projektets mål

Varje enskild elev ska få en säkrare och tryggare skolväg genom de fysiska åtgärder som föreslås och det framtagna material för föräldrar och pedagoger. Materialet ska öka kunskapen och medvetenheten kring trafik hos eleverna samt hur föräldrar/pedagoger kan bidra till att fler elever går eller cyklar säkert till skolan.

Projektets effektmål

- Förbättrar trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter.
- Förbättrar barns hälsa genom mer aktiva transportsätt.
- Ökar andelen hållbara resor till och från skolan.
- Minskar mängden biltrafik kring skolområdet.
- Förbättrar närmiljön kring skolområdet, i form av mindre buller- och luftföroreningar.

Avgränsning

Inom projektet åsyftas i första hand att säkra skolvägarna i tätorterna. De mest riskfyllda skolvägarna på landsbygden kommer också att granskas, till exempel trafikerade vägar med hög hastighet.

Projektgenomförande

Projektet genomfördes under 2022/2023 och framtagandet av riktlinjer, förslag på åtgärder och utpekade skolvägar har gjorts genom omvärldsanalys, inventering av kommunens infrastruktur och skolfastigheter samt dialogmöten och webbundersökning. Arbetet har kontinuerligt remitterats till tjänstemannastyrgrupp och information om arbetet har hållits i samhällsbyggnadsnämnden.

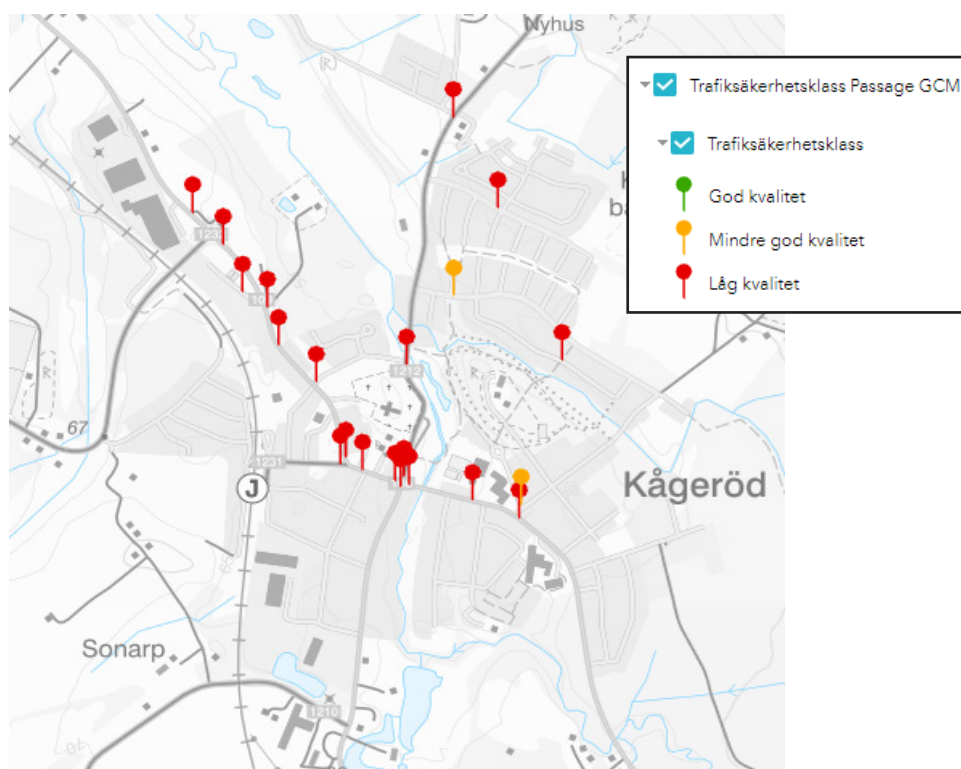

► Nuläge

Under projektet har det genomförts inventering av infrastrukturen och skolfastigheterna samt att kommunens arbete kring drift och underhåll har granskats. Även arbetet kring skolskjuts har granskats, där både kommunens arbete och trafikbolagens arbete har setts över. Arbetet har utgått från de framtagna riktlinjerna och projektgruppen har tittat på de brister som finns utifrån dem.

Infrastrukturen

Störst brist på infrastrukturen, kopplat till skolvägarna, är de korsningspunkter som finns mellan gång- och cykelvägar och biltrafik. Inom kommunens tätorter idag finns det endast ett fåtal hastighetssäkrade passager. Som exempel visas en karta över Kågeröd där Trafikverket gjort en trafiksäkerhetsklassning på de befintliga passagerna. I Kågeröd finns det då inga passager med god kvalitet. Klassningen god kvalitet får en passage som är fysiskt hastighetssäkrad till 30 km/h, exempelvis med gupp eller upphöjd överfart.

Källa: Trafiksäkerhetsklass Passage GCM, Trafikverket

För barn är det även viktigt med tydlighet i trafiksystemet så de enkelt vet var de ska vara. Idag saknas separerade cykelbanor både från bil- och gångtrafik på många platser inom tätorten. Separering från biltrafik blir ännu viktigare på de vägarna med höga bilflöden och större andel tung trafik. På dessa vägar kan cyklisten inte konkurrera om utrymmet med biltrafiken, speciellt inte cyklande barn. Dessa brister i infrastrukturen skapar en osäkerhet hos både elever och föräldrar till valet att cykla till skolan.

Det som även blir tydligt på kartan ovan är att de flesta av passagerna korsar de statliga genomfartslederna. Det finns en stor problematik kring att infrastrukturen ägs av olika väghållare vilket gör att kommunen inte har rådighet att förbättra infrastrukturen om de inte äger vägen. Detta påverkar möjligheten att förbättra och säkerställa en god skolväg då de flesta elever måste korsa eller gå längs med statlig eller enskild väg. Detta gäller både inom tätorterna och på landsbygden.

Däremot har delar av tätorterna bättre infrastruktur för skolvägar där gång- och cykelvägar följer grönstruktur inom tätorten som är helt separerade från biltrafik. Detta är vägar som bör uppmärksammas mer och i den mån det går användas som skolvägar. Exempel på ett sådant stråk är längsmed Svalövsbäcken som binder ihop flera bostadsområden i tätorten med säker skolväg.

Trafikmiljön kring skolan

Vid inventering av trafikmiljön vid lämning upplevdes inga direkta brister kopplat till utformningen. Merparten av bilisterna körde under 30 km/h och var uppmärksamma på situationen, däremot var det bristande beteende kring hur bilisterna parkerade. Bilister valde både att parkera på parkeringsförbud samt i fel färdriktning fast det fanns lediga parkeringsplatser vid tillfällena för inventering.

En annan problematik som upptäcktes var att leveranser till skolan kunde komma samtidigt som lämningsstid vilket skapade en mer komplex trafiksituation än vad som behövs. Flertalet av skolorna är utformade så att lastzon, parkering och lämningsplats är på samma plats och alla trafikslag ska samsas om samma yta vid lämning.

Antal gående och cyklande elever till skolan varierade beroende på skola men vid inventeringen upplevdes beteendet hos eleverna ansvarsfullt och trafiksäkert. Antalet cykelparkeringar vid samtliga skolor anses idag vara tillräckligt men möjligheten att låsa fast cykel eller skoter säkert i ramen saknades på de flesta parkeringarna.

Skolskjuts

I dagsläget är det cirka 600 elever som är berättigade skolskjuts i kommunen. Stor del av eleverna som bor utanför tätorterna åker skolskjuts till och från skolan. Skolskjutsen kan bestå av antingen den regionala kollektivtrafiken eller en kommunalt upphandlad skolskjuts. Ansvar för elevernas trafiksäkerhet fördelas mellan följande parter:

- Ansvar för trafiksäkerheten under färd ligger på trafikbolagen som kör skolskjutsen.
- Kommunen ansvarar över att planera en skolskjuts som gör det möjligt för eleverna att kunna ta sig till och från busshållplatserna. Samtliga busshållplatser ligger längs med statlig väg, vilket medför att förändringar och utveckling av dessa måste ske i samverkan och med tillstånd av Trafikverket.
- Det är vårdnadshavarens ansvar att barnen kommer säkert till och från hållplatserna. Samma ansvar som vårdnadshavarna har när eleverna går eller cyklar direkt till skolan.

Samtliga ungdomar i Svalövs kommun som går på högstadiet får av kommunen ett kollektivtrafikkort som medför att de kan resa fritt i hela Skåne dygnet runt. Detta medför att många ungdomar har möjlighet att resa kollektivt till skolan och sina fritidsintressen om de har tillgång till en hållplats i närheten av deras hem.

► Dialog

Dialogmötena

Under projektet genomfördes sex dialogmöten för samtliga grundskolor i tätorterna. Totalt medverkade 31 vårdnadshavare under mötena och antal medverkande för respektive skola beskrivs i tabellen nedan. Information om dialogmötena gick ut via skolornas plattform Edlevo cirka tre veckor innan samt en påminnelse några dagar innan.

Skolor representerade	Antal deltagare
Heleneborgsskolan	3
Parkskolan	3
Billeshögsskolan	9
Lunnaskolan	3
Midgårdsskolan	2
Svalöv Montessori	11

Dialogmötet innefattade en kortare presentation gällande projektet och trafikplanering i kommunen. Därefter genomfördes en workshop med deltagarna, då diskuterades följande frågeställningar i smågrupper:

Del 1: Hur ser den optimala skolvägen ut för er?

Vad är det som gör den bra?

Vad tycker ni saknas för att den optimala skolvägen ska uppnås här?

Del 2: Vad skulle behöva förändras för att ni ska gå/cykla tillsammans med era barn till skolan?

Eller låta dem gå/cykla själva?

Sammanfattning av resultatet från workshoparna

Den optimala skolvägen är:

- En bilfri väg utan korsande trafik som är väl upplyst och tydligt utformad
- En säker cykelförbindelse från landsbygden in till tätorterna
- Optimala skolskjutsen är om den stannat utanför hemmet och lämnar av utan att barn behöver gå på osäker väg till skolan

I Svalövs tätorter saknas:

- Säkra passager/övergångsställen
- Bra belysning på vissa platser
- Fartdämpande åtgärder längs skolvägen
- Tydliga gångvägar fysiskt separerade från biltrafik
- Att bilar håller hastighetsgränsen, speciellt i rusningstrafik

På landsbygden saknas:

- Säkra busshållplatser
- Belysning
- Hållplatser nära bostaden och på rätt sida av vägen
- Säkra cykelvägar till skolan

För att fler föräldrar ska gå/cykla med sina barn till skolan krävs:

- Bra kollektiva kommunikationer för föräldrar till arbetet
- Bättre cykelvägar
- Bättre hastighetsefterlevnad hos omgivande trafikanter

Övriga synpunkter kopplat till skolvägen från respektive dialogmöte

Heleneborgsskolan, Svalöv

- Otydlig lämningsituation vid Heleneborgsskolan
- Otydlig och smal cykel- och gångväg från stationen till skolan
- Elsparkcyklar är problematiska och försvårar trafiksituationen
- Saknar bussförbindelse på landsbygden på kvällar och helger

Parksskolan, Teckomatorp

- Osäkert vid plankorsning, framför allt med barn som kan smita under bommarna
- Övergångsstället på Storgatan hade behövts hastighetssäkras
- Mycket tung trafik längs Karlsgatan gör det osäkert

Billehögsskolan, Billeberga och Tågarp

- Dålig hastighetsefterlevnad
- Osäker överfart över Svalövsvägen
- Ingen säker överfart för gående/cyklant över väg 17
- Osäkert vid plankorsning
- Saknas cykelförbindelse från Billeberga Tre
- Mycket trafik längs Södervägen/Svalövsvägen
- Dålig sikt längs Årupsvägen
- Avsaknad av säker överfart över Riksvägen i Tågarp
- Osäkra skolskjutshållplatser
- Generellt för lång sträcka för barn att gå till skolskjutshållplatsen

Lunnaskolan, Kågeröd

- Avsaknad av gångbana längs hela Söderåsvägen till Hästbyn
- Fysisk separering (trottoarkant/GCM-stöd) mellan biltrafik och gående saknas
- Dålig sikt på vissa delar längs de statliga vägarna
- Kågeröds lund anses otryggt för barn när det är mörkt
- Saknar övergångsställe över Böketoftavägen vid Gullregnsngatan för genaste vägen till tåget
- Avsaknad av polisiär närvaro

Midgårdsskolan, Röstånga

- Saknar tydligt gångbanenät som är lätt att förstå för barn
- Avsaknad av ordentlig gång- och cykelbana längs Kolemavägen
- Osäker trafiksituation i korsningen mellan Marieholmsvägen och Billingevägen

Svalöv Montessori, Svalöv

- Osäker situation vid hämtning och lämning längs Onsjövägen med närheten till plankorsningen och mycket tung trafik
- Gemensamma tider för samtliga skolor skulle underlätta för gemensam skolskjuts
- Positivt med busskortet som gäller i hela Skåne dygnet runt, lär barnen tidigt att resa kollektivt och sparar många bilresor
- Saknar bra möjligheter för cykel på landsbygden

Kommentar till dialogmötena

Då närvaron av vårdnadshavare var låg under dialogmötena bör det vägas in vid användningen av resultatet från dialogmötena. Det som styrker dialogmötenas resultat är att liknande synpunkter kom upp på flertalet av dialogmötena samt att det även styrks av resultatet från webbundersökningen. Däremot är det viktigt att resultatet från dialogmötena är en del av underlaget tillsammans med webbundersökningen, inskickade diarieförda synpunkter samt förvaltningens inventering.

Webbundersökningen

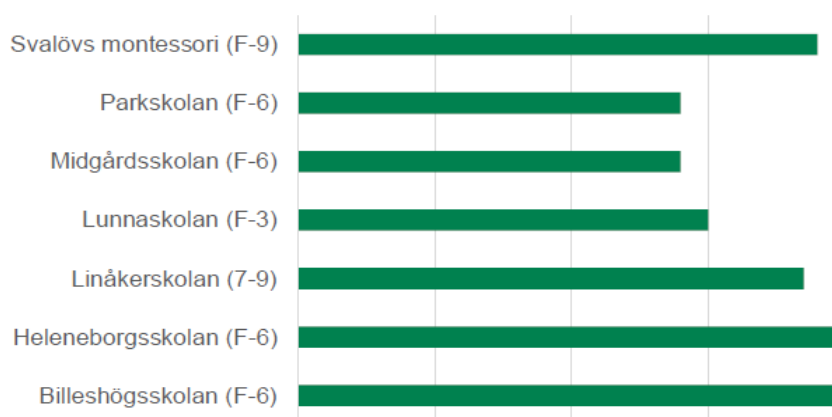
Webbundersökningen gjordes via en digital plattform för att nå så många elever som möjligt. Den genomfördes under delar av september och oktober och riktade sig till elever som går grundskolan. Undersökningen bestod av två delar; en enkät och en interaktiv karta.

Enkäten innehöll frågor kring elevens avstånd till skolan samt hur de brukar resa till och från skolan. Enkäten tog även upp varför eleven väljer ett visst färdmedel, vad som skulle få eleven att till exempel börja gå eller cykla till skolan, eller vad som skulle motivera eleven att göra det i ökad omfattning.

Den interaktiva kartan gav eleven möjlighet att fylla i sin skolväg till fots eller med cykel. Om man går eller cyklar till skolorna gick det även att fylla i denna väg. I kartan gick det även att markera ut punkter där eleven upplever problem med trafikmiljön eller en otrygghetskänsla, till exempel avsaknad av passage, skymd sikt och höga trafikflöden.

Under perioden svarade 241 elever, vilket motsvarar cirka 13 procent av det totala elevantalet. Svaren på enkäten fördelades relativt jämnt mellan skolorna i jämförelse med deras elevantal, se tabell nedan. Det enda som stack ut var att svarsantalet för Svalövs Montessori var procentuellt högre jämfört med de kommunala skolorna. Av de 241 elever som svarade går cirka 68 procent på låg- eller mellanstadiet.

Vilken skola går du i?

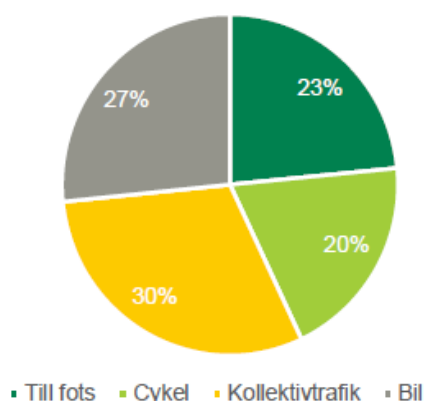

Från bilaga 1: PM Säkra skolvägar - webbundersökning

Sammanfattat resultat från enkäten

Totalt bor 56 procent av de svarande inom 3 kilometer resväg från sitt hem till skolan och är hänvisade till att på egen hand ta sig till skolan. Det vill säga inom ett gång- och cykelavstånd från skolan. Av samtliga som svarade går och cyklar cirka 43 procent och av dem är det mer än 60 procent som går utan vuxet sällskap. Färdmedelsfördelningen för samtliga svarande redovisas i diagrammet på nästa sida, däremot var det troligtvis fler som går eller cyklar som svarade på enkäten då den riktade sig till dem.

Färdmedelsandel - sammanlagt

Från bilaga 1: PM Säkra skolvägar - webbundersökning

I enkäten efterfrågades anledningen till varför barnen blev skjutsade till skolan och de hade möjlighet att klicka i flera svar. Den vanligaste anledningen är att trafiksituationen längs vägen upplevs som farlig, vilket drygt var fjärde svarande har angivit. Endast 5 procent av eleverna har svarat motsvarande för området vid skolan. Andra anledningar till att man åker bil är dåligt väder, eller att det helt enkelt är för lång väg att cykla till skolan.

För att identifiera åtgärder som kan leda till ökad andel aktiva resor till skolan, ställdes frågan vad som skulle kunna få eleven att gå eller cykla mer. Över hälften svarar att de vill ha en säkrare väg mellan skolan och hemmet.

Kanske cyklar eller går du ofta till skolan. Men vi undrar vad som skulle få dig att gå eller cykla mer? (välj flera om möjligt)

Från bilaga 1: PM Säkra skolvägar - webbundersökning

Sammanfattade resultat från den interaktiva kartan

Totalt inkom 130 punkter med synpunkter samt ett antal inritade skolvägar. Flest punkter återfinns i kategorierna "ej trafiksäkert" samt avsaknad av säker passage vid platsen. 84 av punkterna placerades i tätort, resterande 46 på landsbygd. I samtliga tätorter registrerades punkter förutom i Tågarp, där endast en skolväg till skolskjutsen ritades in. Nedan redovisas antalet punkter som registrerats på kommunalt, statligt och enskilt vägnät i studien. Flest antal punkter registrerades på det statliga vägnätet där kommunen saknar rådighet.

Väghållare vid punkternas placering

Från bilaga 1: PM Säkra skolvägar - webbundersökning

Punkternas specifika plats redovisas detaljerat för varje tätort samt landsbygden i bilaga 1: PM säkra skolvägar - webbundersökning.

Slutsatser från webbundersökningen

Ett antal slutsatser har dragits från webbundersökningen:

- Bland de som anser att vägen till skolan är osäker upplevs området kring skolan sällan som osäkert. Istället pekas hela sträckan ut som bristfällig.
- Det finns inga större skillnader mellan elevers resvanor under tidig höst respektive vinter.
- Vid flera platser i kommunen saknas säkra passager enligt de svarande.
- Hälften av punkterna där skolvägar upplevs bristfälliga sker i anslutning till det statliga vägnätet.

Kommentarer till webbundersökningen

Undersökningen är inte ett representativt urval vilket måste tas i beaktning vid användning av resultatet. Undersökningen gick ut till alla elever och det var frivilligt att svara på den. Därför kompletteras undersökningen med dialogmötena, diarieförda synpunkter samt förvaltningens inventering.

► Riktlinjer

Riktlinjerna är tänkta att vara målsättning för den fysiska miljön kopplat till skolvägar och skolan. Dessa är framtagna utifrån branschstandarder, omvärldsanalys samt anpassade till den lokala miljön och information från dialogmötena och webbundersökningen.

Riktlinjer för säkra och trygga gång- och cykelbanor

- Säkra gång- och cykelbanor bör leda hela vägen fram till skolan från tätorternas bostadsområden samt busshållplatser/station för skolskjuts.
- Gång- och cykelbanor för skolbarn bör i största mån vara separerade från övrig trafik.
- Banorna bör vara väl upplysta och undanröjda för god sikt och ökad trygghet.
- Banorna bör vara lättorienterade och överblickbara för att göra det lätt att förstå var stråken leder.
- Möblering i gaturummet ska inte skymma sikten.
- Gång- och cykelbanor till skolan bör prioriteras vid vinterväghållning.
- Bredden på gångbanor bör vara minst 1,5 meter och cykelbanor bör vara minst 2 meter.
- Vid konfliktpunkter kan varningsmärke för barn sättas upp för att uppmärksamma bilisten för korsande gång- och cykeltrafik.
- Övergångsställen som ingår i skolvägen bör hastighetssäkras till 30 km/h.
- Korsningar bör vara väl belysta och medföra god sikt för samtliga trafikanter.
- Moped bör förbjudas på de cykelbanor som räknas in i skolväg för att öka säkerheten och tryggheten för barn som cyklar.

Riktlinjer för en säker och trygg trafikmiljö vid skolan

- Vägar intill skolområdet bör ha hastighetsgräns 30 km/h under skoltid.
- Gående och cyklister bör prioriteras i samtliga trafiksituationer.
- Från avlämningsplatsen ska barn kunna gå säkert till skolan.
- Gång- och cykelpassager bör vara hastighetssäkrade i anslutning till skolan.
- Samtliga ytor vid skolan bör vara väldefinierade och separerade mellan trafikslagen.
- Cykelparkering ska inrymmas på skolans fastighet och placeras i anslutning till entréerna.
- Cykelparkeringen bör vara utrustad med cykelställ som gör det möjligt att låsa fast cykeln säkert.
- Bilparkering bör placeras separerat från barnens vistelseytor samt bortom cykelparkering, gångbanor och avlämningsplatser.

► Åtgärder

Framtagande att åtgärderna påbörjades med att trafikplanerare och gatuchef genomförde inventering av gång- och cykelbanorna i samtliga tätorter med utgångspunkt från de synpunkter som inkommit under projektet. Tillsammans med riktlinjerna samt exempel från andra kommuner har åtgärderna tagits fram. Nedan listas övergripande åtgärder för infrastruktur, skolskjuts samt utbildning och beteendeförändring och i bilaga 2 redovisas de specifika åtgärderna för varje tätort. Samtliga åtgärder är på kommunal infrastruktur eller i direkt anslutning till.

Årliga åtgärder för drift och underhåll

Kommunservice har ansvar för de årliga åtgärderna och de ska se till att skolvägarna är i gott skick inför våren då fler barn börjar gå och cykla till skolan. Detta genom att uppfylla punkterna nedan:

- Buskage ska klippas och hållas undan så barn som använder skolvägen syns samt att även barnen har god sikt över omgivningen. Detta är extra viktigt vid korsningspunkter.
- Potthåll eller skador i beläggning bör ses över årligen och åtgärdas snarast.
- Skolvägar prioriteras först vid snöröjning, sandning och sopning.
- Snövallar ska tas bort i anslutning till skolvägarna för att inte skymma sikten.
- Markering av övergångsställe, både vägmarkering samt vägmärke, ska ses över årligen.
- Anmäla till bygglov gällande högt buskage eller annan växtlighet inom sikttriangeln på icke kommunala fastigheter.

Övergripande åtgärder för utveckling av infrastrukturen

Markering av skolvägar

Markerade skolvägar underlättar för eleverna att lättare hitta den säkra skolvägen. Tydlig markering som visar riktning mot skolan och har en tydlig färg som är i kontrast till omgivningen. Detta ger både trygghet för föräldrarna men även en trygghet för barnen som vågar gå till skolan själv eller med syskon eller vänner då de hittar lätt med hjälp av markeringarna. Detta hade kunnat kompletteras med skyltar/figurer som tilltalar barnen och gör det roligare att cykla eller gå till skolan. Extra skyltning av vägmärken vid övergångsställen för att uppmärksamma bilister på att övergångsstället är en del av skolväg och därför används av många barn.

Hastighetssäkra passager för gående och cyklister

För att säkerställa en trafiksäker miljö i konfliktpunkter med biltrafik bör samtliga passager för gående och cyklister längs med de utpekade skolvägarna hastighetssäkras till 30 km/h. Detta bör även gälla samtliga passager som korsar genomfartsvägarna. Detta ger en tydlighet att kommunen prioriterar de oskyddade trafikanterna inom tätorten och ger bättre förutsättningar för barn och unga att välja de aktiva transportsätten. Då flertalet av de större vägarna inom tätorterna är statliga är en av åtgärderna för kommunen att samråda med Trafikverket och då tydligt framföra vikten av hastighetssäkrade passager på de statliga vägarna.

Skolväg från nya bostadsområden

I samband med framtagandet av detaljplan för nya bostadsområden ska handläggaren undersöka möjligheten att säkert kunna gå och cykla till skolan. Vid behov föreslås åtgärder i detaljplanen av handläggare tillsammans med trafikplaneraren, som bör genomföras för en ökad trafiksäkerhet på skolvägen. Vid utbyggnaden av bostadsområdet åtgärdas de utpekade brister för att skapa en säker skolväg för gående och cyklande. Vid utbyggnad av allmän plats ansvarar kommunen för att säkerställa en god trafikmiljö för barn. Åtgärder som krävs på det kommunala vägnätet mellan området och skolan ansvarar kommunen för att genomföra.

Förslag på åtgärder för skolfastigheten

Attraktiv cykelparkering

Parkeringen för cykel bör följa riktlinjerna om utformning och placering som beskrivs i kommunens parkeringsriktlinjer (2021). Riktlinjerna säger att cykelparkering bör placeras närmst entrén och att delar av parkeringen bör vara väderskyddad. För att undvika cykelstölder bör samtliga parkeringar anordnas med goda möjligheter att låsa fast sin cykel säkert. Detta medför att cykel som transportsätt blir mer attraktivt och pålitligt.

Främja de hållbara transportsätten

Vid utformning av skolfastigheten behöver gång och cykel goda förutsättningar genom välfungerande infrastruktur som är separerad från omkringliggande trafik. Bilparkering och avlämningszon placeras bortom cykelparkering och utformas på ett trafiksäkert sätt genom bland annat god sikt, hastighetssäkring och tydlighet.

Styrning av leveranstider

En lösning som har framförts till skolorna och måltidsservice är att prata med deras leverantörer om lämplig tid att lämna leveranser på skolan. Om leveranser utesluts från lämnings- och hämtningstider kan problematiska trafiksituationer undvikas.

Förslag på åtgärder för skolskjuts

Aktiv belysning vid busshållplatser

För att öka trafiksäkerheten under de mörka månaderna kan ett system med aktiv belysning vara ett verktyg. Det finns flera olika leverantörer av denna typ av belysning med olika tekniker. Däremot är syftet med dem alla att när eleven kommer nära hållplatsen tänds belysningen, oftast i form av en sändare barnen har med sig. Ett sådant system kan vara både en säkerhet och trygghet för eleven.

Säkra hållplatser

Hållplatser för skolskjuts är placerade längs med större, oftast statliga, vägar på landsbygden. Dessa vägar kan vara högt belastade och ha en större andel tung trafik. Detta ställer högre krav på trafiksäkerheten för eleverna. Detta blir även en större konsekvens i samband med att skolskjutsen i Svalövs kommun har som policy att fler ska åka med den regionala linjetrafiken, där dessa endast har hållplatser längs de större stråken. För att öka trafiksäkerheten för elever när de väntar vid busshållplatsen behöver en kontinuerlig dialog finnas mellan kommunen, Skånetrafiken och Trafikverket där hållplatsernas placering och utformning diskuteras ur ett trafiksäkerhetsperspektiv.

Förhållningsregler för chaufförerna

Idag ligger mycket av ansvaret för trafiksäkerheten gällande skolskjutsen hos chaufförerna. Deras sätt att planera resan, val av avlämnings- och upphämtningsplats samt att på smalare vägar blockera övrig trafik tills barnen korsat vägen medför att trafiksäkerheten i de flesta fall är väldigt hög. Detta är något som borde uppmärksammas genom att ta fram gemensamma förhållningssätt för att kunskapen hos chaufförerna ska förvaltas.

Förslag på åtgärder för utbildning och beteendeförändring för elever

För att ge elever en säkrare skolväg som även gynnar barnens fysiska hälsa och miljön krävs det en beteendeförändring från att bli skjutsad till skolan till att gå eller cykla till skolan. Denna förändring kan föräldrar och pedagoger bidra till genom att informera och ändra attityden kring hur eleverna bör ta sig till skolan. Tänk på att det är vuxnas attityd om hållbart resande och trafiksäkerhet som smittar av sig på barnen. Alltså är det viktigt att vuxna tar steget för att ge barnen rätt förutsättningar för att leva ett hållbart och hälsosamt liv. Nedan listas olika hjälpmedel för att påverka hur eleverna tar sig till skolan.

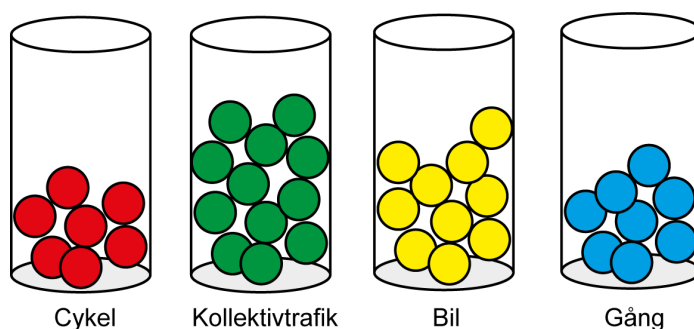
Trafiksäkerhet i skolan

Genom att inkludera trafiksäkerhet i skolans arbete förbereds eleverna för att själva eller i sällskap kunna röra sig säkert i trafiken. I läroplanen ingår även att eleverna ska lära sig om en hållbar utveckling och att ge eleverna möjligheten att hållbart ta sig till och från skolan. Vilket utvecklar vanor och normer för hur eleverna bör resa även som vuxna.

För att underlätta arbetet för varje skola är ett förslag att införa en grupp med en trafikansvarig pedagog från varje skola tillsammans med trafikplaneraren. Genom gruppen kan pedagogerna samarbeta med utbildningsmaterial, kampanjer och utbyta goda exempel. Gruppen kan även genomföra gemensamma satsningar och projekt som samtliga skolor deltar i. Detta gör även att samtliga elever får samma förutsättningar och att arbetet blir mer effektivt.

Uppmärksamma val av skolväg

Involvera eleverna i valet av hur de tar sig till skolan. Detta kan göras genom att skolvägen uppmärksammas i skolan eller av föräldrar och ni pratar om vilken skolväg eleverna och dess vänner tar. Detta kan göras genom att eleverna får rita in på en karta hur de tar sig till skolan och sedan diskutera deras skolvägar. För att uppmärksamma val av resesätt till skolan kan en enklare undersökning göras hos eleverna antingen fysisk eller digital där de får berätta hur de tagit sig till skolan. Exempel är att elever använder färgade bollar som representerar deras resesätt som eleverna lägger i olika genomskinliga rör, likt illustrationen nedan. Liknande undersökning kan göras med en surfplatta eleverna får svara på där sedan resultatet visas på en större skärm.

Förslag på diskussionsfrågor att använda sig av:

- Varför tar eleven denna väg till skolan? Vem har bestämt val av skolväg?
- Hur upplever eleverna skolvägen? Omgivningen, väder osv.
- Finns det platser eller delar av skolvägen som elever upplever som fina eller roliga? Och varför?
- Finns det platser eller delar av skolvägen som eleverna upplever osäkra eller otrygga? I så fall även varför?
- Hur bidrar eleverna med att säkert ta sig till skolan?
- Hur känner eleven för att cykla, gå, bli skjutsad med bil/buss?

Inkludera skolvägen i idrotten

Genom att på idrottslektionen utforska cykelvägarna och gångvägarna i tätorten lär sig eleverna att hitta och lära känna sin närmiljö. Detta stärker deras självkänsla och förhoppningen är att de känner sig säkra att själva gå eller cykla till skolan.

Ett sätt att genomföra detta för de yngre eleverna är att promenera runt i tätorten och besöka olika delar av tätorten. För äldre elever kan det anordnas orienteringsslingor i tätorten eller läggas löpslingor/cykelslingor till och i bostadsområdena. Viktigt är att förbereda eleverna så de är medvetna om hur eleverna bör bete sig i trafiken och är informerade om trafiksäkerhet.

Gå- och cyklatävling

För att uppmuntra fler till att cykla eller gå till skolan kan det anordnas en tävling där eleverna samlar poäng antingen klassvis eller skola mot skola under en bestämd period. Då samtliga elever i Svalövs kommun inte har möjlighet att gå eller cykla kan alla hållbara transporter räknas såsom skolskjuts eller att man tar buss eller tåg till skolan. Detta är ett bra sätt att uppmärksamma hur man tar sig till skolan och prata om trafiksäkerhet, hälsa eller hållbara transporter.

Det som är viktigt inför tävlingen är att informera vårdnadshavare och förbereda skolpersonal att även dem har inställningen att bidra till tävlingen. Genom att personalen föregår med gott exempel kommer detta även att bidra till att fler elever vill vara med och bidra till tävlingen.

Vandrande skolbuss

Innan elever själva kan gå eller cykla till skolan kan en vandrande skolbuss vara ett hjälpmedel. För att fler elever ska kunna gå till skolan fastän morgnarna är stressiga kan vårdnadshavarna gemensamt skapa en vandrande skolbuss. Detta är ett initiativ som föreslås från många kommuner och skolor. En vandrande skolbuss går ut på att vårdnadshavare i samma bostadsområde turas om att gå med barnen till skolan. Vårdnadshavarna bestämmer gemensamt ett schema för vilken/vilka vårdnadshavare som är ansvarig för promenaderna och en gemensam mötesplats.

För äldre barn kan samma koncept användas för en cyklande skolbuss. För att få igång vandrande skolbussar kan skolan välja att informera om konceptet på informationsmöte med vårdnadshavare eller via deras kommunikationskanaler.

På ntf.se/vandrande-skolbuss/ finns det mer information, där finns även en mall för att starta en vandrande skolbuss. På NTF:s hemsida finns även mer info om trafiksäkerhet för vårdnadshavare och skolpersonal.

Material till skola och vårdnadshavare

På NTF:s hemsida finns det stöd för skolornas arbete med trafik, information om trafik och barn och regler för resor till och från skolan. Informationen på deras hemsida riktar sig till samtliga trafikanter men de har även en hemsida endast riktad för trafik i undervisningen som riktar sig främst pedagoger samt vårdnadshavare. Läs mer på trafikeniskolan.ntf.se.

En annan hemsida med bra material för att utbilda barn i trafiksäkert är Trafikkalendern. Trafikkalenderna är en läromedelsplattform som riktar sig till elever och pedagoger i år F-6. Materialet går att använda som enskild elev eller klassvis och material samt aktiviteter är säsongsanpassade. Läs mer om trafikkalendern på trafikkalendern.se/projektet/projektbeskrivning/

På hemsidan På Eгна Ben som är ett projekt av Göteborg Stad, Hållbart Resande Väst, Västra Götalandsregionen och Region Halland, finns mängder med material för övningar inom trafiksäkerhet, miljö, hälsa och hållbar utveckling. Syftet är att integrera trafik i skolans undervisning och på detta sätt förenkla arbete för pedagogerna. Materialet finns att hämta på paegnaben.se och mycket av materialet är även övningar som föräldrar kan introducera hemma.

► Utpekade skolvägar

Dessa utpekade skolvägar ska uppnå de riktlinjer som punktats upp ovan samt prioriteras vid drift och underhåll och genomgår en årlig inventering av Kommunservice.

Svalöv

Teckomatorp

Utpekad skolväg

Framtida skolväg

Skola

Billeberga

- Utpekad skolväg
- Framtida skolväg
- Skola

Kågeröd

- Utpekad skolväg
- Framtida skolväg
- Skola

Tågarp

- Utpekad skolväg
- - - Framtida skolväg
- Skola

Röstånga

- Utpekad skolväg
- - - Framtida skolväg
- S Skola

**Upprättad av Samhällsbyggnad
Svalövs kommun
2023**

